Ao: 1805 No. 55.

GRONINGER COURANT.

Dingsdag den 9 July.

De Voordragt relatif tot een Staats-Besluit van den 11 July l. l., en strekkende tot *een Algemeen Stelsel van Belasting*, over de geheele Republiek, met afschaffing van alle tot hier toe bestaan hebbende Lands-Impositien, door den Raadpensionaris aan Hun Hoog Mogenden gedaan, voor het Algemeen van zoo groot belang, en waar van de Objecten in onze Courant van *Dingsdag den 2 July*, vervat zyn, begint aldus:

HOOG MOGENDE HEEREN!

Toen het Bataafsche Volk, by de jongste verandering in deszelfs Staats-Bestuur voorgevallen, aan het welwikkend oordeel van U Hoog Mogenden, en de bestendige zorg van het Gouvernement, deszelfs dierbaarste belangens toevertrouwde, en by het ontmoedigend gevoel van deszelfs zoo ongunstigen toestand, de vervulling van deszelfs hoop op betere tyden van deze nieuwe orde van zaken verwachtede, was het ook inzonderheid in betrekking tot deszelfs zoo zeer verachterde Financien, dat het naar middelen van redding uitzag, en zich voorstelde dezelve door de nieuwe inrichting van het Bestuur te zullen erlangen. Het meende zich daarby te mogen vleyen, dat de zoo zeer uit één geloopene gevoelens van kundige Staatsmannen, omtrent dit aangelegen onderwerp, door den verloopenen tyd meer ryp geworden, en door ondervinding tot meerdere volkomenheid gevorderd, eene overeenstemming tot het zelfde doeleinde zoude hebben daargesteld, en eene vereenigde inspanning van krachten zouden hebben te weeg gebragt, waar van het zich de beste gevolgen zoude kunnen voorspellen, en besloot daarom, zonder eenige verdere bepaling, dan het algemeen voorschrift in het 62ste Artikel der Staatsregeling vervat, de regeling dezer aangelegenheden aan de uitspraak der Wet overtelaten.

Het stelde echter gelyktydig de overweging derzelve onder de eerste en voornaamste zorgen van den Raadpensionaris, en het was dan ook ter voldoening aan deze my opgelegde verpligting, dat ik, al aanstonds by de aanvaarding myner gewigtige taak, dit gedeelte derzelve, welks behandeling geen uitstel konde gedogen, tot een onderwerp myner ernstigste overwegingen en der beraadslagingen van kundige Staatsdienaren heb gemaakt, en dat ik by deze Voordragt de Eer heb, aan U Hoog Mogenden de vrucht van deze overwegingen en raadplegingen aantebieden; my daarop verlatende, dat ik in het midden van U Hoog Mogenden die eensgezindheid zal aantreffen, die alleen geschikt is om eene zaak tot stand te brengen, waar over zoo verschillend gedacht en geschreven is, waarin de wezentlyke of schynbare belangens van zoo vele betrokken zyn, en by welkers beöordeeling zoo vele verouderde opiniën en geliefkoosde betrekkingen uit het oog verloren moeten worden, zal dezelve met de vereischte koelbloedigheid geschieden, en het behoud van het Vaderland de eenige beweegrede ter beslissing zyn.

Het zy my vergund, Hoog Mogende Heeren! aan de attentie van U Hoog Mogenden te herinneren de uiteenloopende opiniën, welke onder verschillende omstandigheden, en op verschillende tydperken, op onzen Vaderlandschen Grond hebben stand gegrepen, ten aanzien der wyze, waar op de lasten van het voormalig Bondgenootschaplyk Stelzel zouden gedragen worden. — By de vestiging van dit Gemeenebest scheen wel deze zaak te zyn beslist. — Daar toch het vyfde Artikel der Unie niet ondubbelzinnig bepaalde, dat om te voorzien in de kosten van het gevestigd Bondgenootschap in alle de geünieerde Provinciën *eenpaarlick en op éene voet* tot *ghemeen defensie* zekere daar by opgenoemde middelen zouden worden geheven, schynen de intentie van de toenmalige Ontwerpers van dit Verdrag, en de verpligting, waar aan zich de contracterende Partyen verbonden, zeer veel te hebben verschild van de vervolgens ingevoerde afzonderlyke Gewestlyke wyze van heffen, en daar uit geproflueerde Bydragen tot de kosten van het Bondgenootschap, volgens vastgestelde *Quotes*. De Algemeene Staten maakten wel aanstonds, na het sluiten der Unie, een aanvang met dit belangryk Werk, en vervaardigden eene Ordonnantie, naar welke de voorschreve Middelen zouden worden verpacht. — Doch dit Werk smoorde al aanstonds in deszelfs geboorte, hetzelve wierd wel vervolgens langs verschillende wegen, voornamentlyk door den Raad van Staten benevens de Staten van Holland aangedrongen, en ook wel eens door de Algemeene Staten ten aanzien van eenige afzonderlyke Middelen beproefd (waar van eene Ordonnantie van den 2 Maart 1584 vaststellende eene Belasting op het *Binnen en Buiten gebrouwen Bier*, en eene Ordonnantie van denzelfden dag, bepalende een Impost *op de Zeep en het Zout*, ten bewyze verstrekt) maar elke zoodanige vernieuwde poging ontmoette ook tevens eenen nieuwen tegenstand. — In den Jare 1633, echter, was men gevorderd tot het vervaardigen van éene generale en vyf bezondere Ordonnantiën, volgens welke de *Wyn*, *het Bier*, *Zout*, *Zeep* en *Lakenen*, ten behoeve van het Algemeen Bestuur zouden worden belast; doch ook deze poging, hoe veel men 'er zich van beloofde, mislukte, gelyk ook die, welke vyf jaren later tot het aannemen van Gemeene Middelen over alle de Gewesten, volgens een daar toe geformeerd Concept-Placaat, wierd beproefd. In den Jare 1665 wierd wel door alle de Provinciën tot den eenpaarigen ophef van een *Greffier-Geld voor allerhande Wynen en Wyn-Azynen* besloten, doch ook dit Besluit had geen het minste gevolg, en ofschoon, zoo wel destyds, als by vorige gelegenheden (waar van het tweede Artikel der Instructie voor den Land-Raad, het vyfde van die van Prins *Mauritz*, en den Raad van Staten, gecommitteerd den 18 Augustus 1584 tot de provisioneele Regeering, de 8ste, 9de en 10de Artikelen van de Instructie van den Raad van Staten, van den 12 April 1588, en de 15de, 16de en 17de van de Instructie voor dat Collegie, den 8 July 1651 vastgesteld, ten bewyze verstrekken) het invoeren van eenparige Middelen van Consumtie, van wegen de Generaliteit te heffen, de meening van elk der Bondgenoten geweest zy, is echter dit belangryk gedeelte der Unie nimmer tot stand gebragt, geraakte het bepaalde, by voorschreve vyfde Artikel, ten laatsten, geheel uit het geheugen, en wierd de afzonderlyke Provintiale wyze van heffen, offschoon ook kundige Staatsmannen daar over anders dachten, en hunne denkwyze op aanneemlyke gronden betoogden, (waar van men, onder anderen, in eene Missive van den Raad van Staten, aan de Extraordinaire Vergadering van Hun Hoog Mogenden, van den 15 December 1716, te zamen gesteld door den beroemden *S. van Slingelandt*, een uitnemend voorbeeld vindt) allengskens door het gebruik gewettigd, en door verloop van tyden als het ware, een Grondwet van Staat. — Geen wonder dan, dat dit Stelzel van afzonderlyke Belastingen, en van afzonderlyke Bydragen tot de algemeene Behoeften van den Staat, staande bleef, tot dat eindelyk, door een zamenloop van groote gebeurtenissen, de Band der Unie verbroken wierd, en men zich bekwaamde, om een nieuw Maatschappelyk Verdrag daartestellen, hetwelk het vorige zoude vervangen; maar geen wonder dan ook, dat de gedachten van vele ieverige beminnaars des Vaderlands, by het vervaardigen van een nieuw Verdrag, zich bepaalden op het invoeren van dat gene, 't welk by de vestiging der Republiek was voorgenomen, maar destyds, aan onze Voorvaders, was mislukt.

De geschillen tusschen de Voorstanders van een algemeen Stelzel van Belastingen over de geheele Republiek, door het Algemeen Bestuur te heffen, en hun, de over dit aangelegen Onderwerp anders dachten, ontstaan, zyn te versch in het geheugen, dan dat ik U Hoog Mogenden dezelve zoude behoeven voor te houden. Dezelve zyn wel eens de palen te buiten gegaan, binnen welke zich een van wederzyden, ter goeder trouw, geadopteerd Systhema behoorde te beperken, en hebben, in dit opzigt, de wonden van het Vaderland nog verder opengereten; maar zy hebben ook, daarentegen, dat nut te weeg gebragt, dat, daar door, eene wryving van gedachten is ontstaan, waar door de onpartydige Beoordeelaar is in staat gesteld geworden het ware van het valsche te onderscheiden, wel gevestigde bewysredenen te schiften van zoodanigen, die de Partyzucht alleen heeft uitgedacht, duchtige tegenwerpingen van overdreven bezwaren aftezonderen, en zich zelven het voor- en tegen in een meer helder daglicht te stellen. — Verre is het er echter van daan, dat een eenparig gevestigd gevoelen, dit belangryk geschil in de algemeene opinie, ten vollen, zouden hebben beslist, daar integendeel velen hunne vorige denkwyze, als nog, blyven aankleven, en het redres der Financien, ware dit anderzins mooglyk, volgens dezelve zouden wenschen daargesteld te zien. Doch de zoodanige, Hoog Mogende Heeren! zullen ook volgaarne erkennen, dat de staat des geschils verre verwyderd is van dien stand, waar in het zich by den aanvang bevond, dat de tegenswoordige staat van zaken in ons Vaderland maatregelen vordert, die bevorens in een ander daglicht konden worden gesteld, dan waarin de drang der omstandigheden thans toelaat dezelve te plaatsen; en dat dan ook een tegenstand, die by den aanvang, naar hun beste weten, pligtmatig was, door die zelfde voor hun overtuigende beweegredenen niet langer kan worden gewettigd, die, by eene bloote Theorische beschouwing in de weegschaal gelegd zynde, zoo zy vermeenen, den evenaar tot hunne zyde, als nog, zouden doen overslaan.

De staat des geschils is niet meer in dien stand, waar in het zich, by den aanvang, bevond. Aanvanglyk toch was het vorig Stelzel van afzonderlyke Belastingen, en de beschikking der Gewestelyke Besturen over dezelve, nog in al deszelfs omvang aanwezig, de Gewestelyke Schulden waren nog onvermengd, en zoo min deeze, als het federt zoo aanzienlyk aangegroeid Montant van 's Lands Schulden, ten laste der geheele Natie gebragt.

Het denkbeeld daarentegen van algemeene Lasten te dragen was geheel nieuw, en had by eene Natie, zoo zeer aan het oude gehecht, en zoo weinig ingenomen met nieuwe Theoriën, waar van het de meerdere nuttigheid niet heeft kunnen doorzien, die meerdere byval nog niet gevonden, waarop het zich thans verheffen mag. Ook was men, by het raadplegen over een algemeen Stelzel van Belastingen, nog slechts tot algemeene denkbeelden gevorderd; men oordeelde in vago over verschillende ontwerpen, en had geen punt van vereeniging, waarby men zich konde bepalen. Dan wel ras wierd het Stelzel van algemeene Belastingen meer ontwikkeld, en eene Constitutie, door het Wetgevend Gezag ontworpen, bepaalde niet alleen, dat alle de Geldmiddelen, in de voormalige Gewesten geheven, voortaan ten behoeve der geheele Natie zouden worden ingevorderd, en dat de Schulden en Verbintenissen der onderscheidene Provintiën, daarentegen, ten laste van het geheele Bataafsche Volk zouden worden gebragt, maar dat ook eene nieuwe eenparige wyze van Heffing en nieuwe algemeene Belastingen zouden worden ingevoerd: waar van de hoofdtrekken daarby wierden omschreven.

Dit Ontwerp moest wel de algemeene goedkeuring niet verwerven, en wierd door een tweede opgevolgd, doch ook daarin wierden dezelfde bepalingen gemaakt, en ook voor een gedeelte werklyk ingevoerd. Van hier, dat reeds een groot gedeelte der Gewestelyke Schulden in Nationale Schuldbrieven is verwisseld, de Inkomsten der Gewesten tot Nationale einden zyn gebezigd, en dat, voor zoo verre deze Inkomsten aan de behoeften, die daar mede moesten bestreeden worden, niet evenredig waren, buitengewone Belastingen, volgens algemeene Wetten, eenparig zyn geheven.

Eene derde Staatsregeling, na verloop van eenigen tyd, nam, het gene de vorige nuttig had daar gesteld, wel is waar voor een groot gedeelte weder weg, doch dezelve strekte tegelyker tyd aan het Bestuur der Financien tot eene meer ernstige aansporing, om, met mindere uitzichten voor toekomstige betere inrigtingen, des te ernstiger het goede te handhavenen, het geen dezelve had overgelaten. — Het bestuur der Gewestelyke Middelen wierd, ten gevolge dezer heilzame pogingen, meer bepaald aan het Nationaal Gezag gehecht, en eene afscheiding van het Departementaal aandeel in dezelve deed en Gewestelyke Besturen en derzelver Onderhorigen, langs eenen zaaten weg, meer gewennen aan het opbrengen van Lasten, waar over namens de geheele Natie zou worden beschikt. Ook bragt de afscheiding der Nationale Inkomsten van het Departementaal aandeel by hun, die deze zaak zouden regelen, van zelve eene meerdere kennis der voorheen Gewestelyke Financien te weeg, en tevens door de naauwkeurige bepaling van het gene van de voorheen Gewestelyke Middelen tot Departementaal gebruik moest afgezonderd worden, eene meerdere overtuiging van de ongelyke wyze, op welke de Lasten van den Staat gedragen waren. — Hy toch die, om een voorbeeld daartestellen, aan het Departement Holland, slechts *een twintigste* gedeelte der voorheen Gewestelyke Inkomsten, tot Departementaal gebruik, behoefde aftestaan, terwyl hy zich genoodzaakt vond, aan dat van Stad en Lande van Groningen *een derde* gedeelte, en in Overysel en Zeeland nagenoeg een vierde daar van aantewyzen, bekwam daar door tevens eene in het oog loopende overtuiging van de ongelykheid, waar mede de Ingezetenen dier beide Gewesten, in de Lasten van het Gemeene Vaderland, tot dus verre, hadden voorzien, en deze duidelyke inzage van den juisten stand der zaak nam, voor zyn opgehelderd oog, den nevel weg, waar mede de vorige opbrengst, by wyze van *Quotes*, was bedekt geweest.

Inmiddels was het Systhema zelve der Algemeene Belastingen, door de uitgewerkte Rapporten daar over uitgebragt, de discussien in het gewezen Vertegenwoordigend Lichaam daar over gehouden, en de verschillende nadere revisen en verbeteringen van het zelve, tot meerder klaarheid gebragt; en de verschillende Staatsstukken daar over aanwezig, en door den druk gemeen gemaakt, verzorgden aan elk, die het begeerde, de gelegenheid om voor zich zelven te kunnen oordeelen, en tevens te ontwaren, hoedanig eene zaak, die tot dus verre slechts in Theorie was beschouwd, werklyk in Practyk zoude worden gebragt. Het Systhema zelve vond daarby eenen meerderen byval, daar de Beoordeelaar nu toch zelve konde ontwaren, dat het invoeren van zoodanig algemeen Stelzel mooglyk was, en in zyne uitwerkselen eene nuttigen strekking had, en by bepaalde zich nu meer tot den wensch, dat het geen hem daarin voor zyn eigen bedryf bezwarend voorkwam, achterwege mogt blyven, dan wel dat het geheele Stelzel niet mogt worden ingevoerd. — Eindelyk het Decreet van het Vertegenwoordigend Ligchaam, van den 25sten Maart 1801, had dat punt van vereeniging, 't geen tot dus verre had ontbroken, bezorgd, zoodanig dat de discussien over dit onderwerp voortaan niet meer behoefden rond te dwalen in een Doolhof van verwarde denkbeelden, maar zich konden vestigen op eene verzameling van bepaalde stelregelen, waar van het voor en tegen het onderwerp der raadplegingen zoude uitmaken.

('t Vervolg op de kant van deze Pagina.)

En, wie dan die dit alles overweegt, moet niet alleen erkennen, dat de staat van dit geschil veel verder tot rypheid is gevorderd, als het aanvanklyk was, maar dat ook het zelve door den uitgedrukten wil des Bataafschen Volks, en van deszelfs geconstitueerde Auctoriteiten, reeds in zoo verre buiten deszelfs geheel is gebragt, dat het niet meer mogelyk is, het zelve in den vorigen staat terug te brengen, en ons, als het ware, niet meer is overgelaten, dan de taak van onze Voorgangeren te voltooyen, en onze ernstigste pogingen aantewenden, om dezelve tot die hoogstmooglyke volkomenheid te brengen, waar voor menschelyke inrigtingen vatbaar zyn.

Doch daar en boven, Hoog Mogende Heeren! de tegenswoordige staat van ons Vaderland laat ons (gelyk ik zulks aanmerkte) de vryheid van verkiezing niet over, die, by den aanvang van het twistgeding, aan onze Voorgangers verbleven was.

De op een gevolgde rampen en gedurige Oorlogen, die ons Vaderland hebben gedrukt, hebben hetzelve onder eenen last van Schulden gebragt, waar aan deszelfs gewone Inkomsten, zelfs met de hoogstmooglyke bezuiniging, niet langer geëvenredigd zyn. Veel, zeer veel, kan voorzeker worden bespaard, doch de verpligting, om aan Verbintenissen gestand te doen, zonder welke het niet mooglyk zoude zyn, het aanwezen der Republiek onder de Mogendheden van Europa staande te houden, terwyl zulks ook door de goede trouw, waar op onze Landaard, van vooroudsche tyden, zoo veel prys stelde, gebiedend gevorderd wort. De noodzaaklykheid voorts, om, by eenen gewenschten Vrede, onze Buitenlandsche Posfesfiën van het noodige te voorzien, dezelve tegens nieuwe aanvallen te wapenen, en den Koophandel een gegrond vooruitzicht op bescherming te verzekeren, dit alles zal, ook by den spoedigsten Vrede, zulke aanzienlyke uitgaven vorderen, dat de reeds wankelende Staat, zonder eene nieuwe inspanning van krachten, daar onder deszelfs gewissen val te wachten heeft. Door welke middelen nu zal dat deficit worden gevonden? door Buitengewone Heffingen? voorzeker Hoog Mogende Heeren! zoude ik eene onnoodige taak op my nemen, indien ik het drukkende, onregtvaardige, en voortaan onuitvoerlyke derzelve wilde betogen; ook zyn dezelve zoodanig in den algemeenen haat vervallen, dat eene verhuizing van de vermogendste Ingezetenen by de verdere voortduring derzelve, te wachten is, en dat het Bestuur het geen verder zoude mogen ondernemen, den zoo ondraaglyken last op de schouders zyner Ingezetenen te laden, geene verdere aanspraak zoude kunnen maken op 's Volks liefde en achting, zonder welke toch de voorname steunsels van het openbaar Gezag ontbreken; — Vrywillige Negotiatien? doch deze vermeerderen de Schuld of vereisschen afzonderlyke Fondsen, waartoe, buiten gebrek van andere Hypotheken, toch algemeene Belastingen zouden moeten worden gecreëerd, doch, welke (gelyk wy in het vervolg gelegenheid zullen vinden om aantetoonen,) by de instandhouding van het tegenwoordige Stelzel van Belastingen, genoegzaam onuitvoerlyk zyn, gelyk ons het onlangs vastgestelde Middel van het Kaarslicht daarvan reeds een voorbeeld oplevert; — Verhooging der staande Belastingen? doch deze zoude de onbillykheid derzelve nog met meer afzigtige couleuren aan de ongelyk bezwaarde Ingezetenen afschilderen, en voor velen daarvan eenen meer drukkenden last dan de Buitengewone Heffingen zelven zyn; behalven dat dan ook, tot groot ongenoegen van velen, de Belastingen in de voormalige Gewesten, zedert den Jare 1705 afgeschaft, niet alleen wederom zouden moeten worden geïntroduceerd, maar ook even als de overige vermeerderd: des dat, in verschillende Departementen, het Hoofdgeld, in anderen de afgeschafte Tollen, hier het Karossen- en Dienstboder-geld, daar de Impost op de Rogge, in een derde, de Impost op de Koffy, Thee en Chocolaad, in een vierde, het Middel op de Tabak, in een vyfde, de Houtsschattingen, en wat van diergelyke voorbeelden meer is, weder zouden behooren te worden hersteld, om voor de genen, die daaraan bevorens onderhevig waren, tot een verdubbelden last te verstrekken.

Algemeene Belastingen dan, Hoog Mogende Heeren! welke van den eenen kant reeds van zelve, door vereenvoudiging der perceptie, bezuiniging daarstellen, en in een ander opzicht de gelegenheid opleveren, om den last in een juiste evenredigheid te verzwaren of te verminderen, schynen de eenige weg van uitkomst te zyn, en daarom ook die, welken een verlicht Bestuur, dat deszelfs Wetten aan de behoeftens der tyden en den loop der omstandigheden toetst, my is voorgekomen noodwendig te moeten inslaan.

Op deze Belastingen dan, gelyk ik vermeende, by de installatie dezer Vergadering, reeds te moeten aankondigen, myne keuze bepaald hebbende, heb ik echter niet willen afzyn, Hoog Mogende Heeren! alvorens tot meedere ontwikkeling myner gevoelens omtrent den aard der in te voerene algemeene Belastingen over te gaan, kortelyk de verschillende bezwaren op te noemen, welke tegens dezelven doorgaans worden aangevoerd, als wanneer ik my vlyen durf, dat deze bezwaren voor zoo verre U Hoog Mogenden daarvan niet reeds mogten zyn geconvinceerd, niet van dat gewigt zullen voorkomen,

(Het vervolg op de 2de Pagina.)

dat het belang der zaak, en de drang der omstandigheden, dezelve in gene ruime mate zouden kunnen opwegen.”

Deze bezwaren worden opgegeven in de *vyf* volgende Vragen.

Voor eerst. Is de invoering van zulk een algemeen Stelsel, het geen de thans bestaande Belastingen zal vervangen, mogelyk? Is een werk van dat aanbelang, van dien uitgebreiden omvang, wel daartestellen, zonder dat eene voorafgaande beproeving de uitvoerlykheid bevestigd heeft?

Ten tweeden. Zal dat nieuwe Stelsel van Belastingen niet drukkende zyn voor de Ingezetenen; inzonderheid die der Landgewesten aan mindere Lasten gewoon, en van mindere ressources voorzien, om tegens eenen zwaarderen Last bestand te zyn?

Ten derden. Maar hoe zullen algemeene Belastingen voldoende kunnen zyn, tot vinding van het excedent der jaarlyksche benoodigdheden, boven het geen de gewone Inkomsten thans opleveren, by aldien derzelver bezwaar, offchoon de tegenwoordige staande Belastingen voor de Meervermogenden te boven gaande, echter over het geheel genomen, op verre na niet gelyk zal staan aan dat, het welk afzonderlyke Provinciale Belastingen, in evenredigheid van het deficit verhoogd zynde, zouden te weeg brengen?

Ten vyfden. Zal een Algemeen Stelzel van Belastingen zoodanig kunnen daar gesteld worden, dat het in alle behoeften van den Lande, ook de buitengewone, genoegzaam zal kunnen voorzien?

Deze vyf vragen worden affirmatif beantwoord, en alzoo de bezwaren, welke tegen de algemeene Belastingen kunnen worden aangevoerd, op eene bondige en overtuigende wyze, weggenomen.

Zoo wordt de *eerste vraag* beantwoord uit de ondervinding; daar toch elke Belasting, hoedanige ook en waar, éénmaal voor 't eerste is ingevoerd; daar men in Holland in 1750 alle de gemeene middelen te gelyker tyd en op eenen gelyken voet heeft ingevoerd, met dien uitslag, dat de opbrengst van het tweede jaar reeds ten vollen aan het oogmerk beantwoordde; daar het voorbeeld van Engeland en onlangs ook van Frankryk dit gevoelen bevestigt; daar de in te voeren Belastingen soortgelyke oude, hier te Lande sedert lang bekende en beproefde vervangen; en de nieuwe van een zoo eenvoudigen aard zyn, dat de perceptie er van zeer gemakkelyk is.

Zoo wordt de *tweede vraag* beantwoord door het betoog, dat het algemeen stelzel van Belastingen kan worden ingevoerd zoodanig, dat het dien stand der Maatschappy het meeste drukt, die het best in staat is den last te dragen, zonder denzelven zoodanig in uitersten te dryven, dat daaruit de verhuizing der meest gegoede Ingezetenen te duchten is: en dat de evenredigheid der ressources van de zoogenaamde Landgewesten, en die welke in den Koophandel een ruimer bestaan vinden, in het oog gehouden worden.

Ter oplossing van de *derde vraag* worden de voordeelen van een algemeen stelzel van Belastingen boven een Bondgenootschappelyk systema aangewezen, en betoogd 1. dat het Rendement der nieuwe Belastingen een grooter Product zal opleveren, als waartoe men uit de blote vergelyking derzelven met vorige Belastingen zouden mogen concluderen, uit hoofde der vermindering van de mogelykheid tot sluikeryen, door het vernietigen der Finantiele Grenzen van elf Gewesten en de kleindere Districten in dezelve gelegen, en de meerdere facilteit, welke daaruit van zelve geboren wordt, om de nog overblyvende sluikeryen krachtdadig te keer te gaan. 2. Dat het algemeen stelsel van Belastingen in tegenoverstelling van een Bondgenootschappelyk systema een tweede voordeel oplevert, door eene aanmerkelyke bezuiniging in de kosten van Perceptie en Recherche. 3. Dat 'er een derde voordeel zal gelegen zyn in de meerdere circulatie van consumtive Waren, door het opheffen van de meeste dwangmiddelen, welke, offchoon daaraan hinderlyk zynde, door een bestaanden staat van zaken noodwendig gevorderd wierden, en de meerdere consumtie, welke daarvan het weldadig gevolg zal zyn. 4. Dat een vierde voordeel, niet minder belangryk dan de drie voorgaande, het welk in het adopteren van een algemeen stelsel van Belastingen, ten aanzien van het meerder Rendement van hetzelve is gelegen, is de gelyktydige afschaffing van alle misbruiken en verouderde kwalen, welke in het stelzel van afzonderlyke Belastingen, als het ware, zyn ingeweven, en het cesseren van Remissien, Admodiatien enz.; welke den opbrengst daarvan aanmerkelyk verminderden.

Ter beantwoording der *vierde Vraag* wordt vooraf aangemerkt, dat, dit bezwaar nog in een veel erger graad, by het verhoogen der staande Belastingen of het decreteren van nieuwe geforceerde Heffingen zoude aanwezig zyn, en dus geen reden opleveren kan, om het Stelzel van Algemene Belastingen niet aan te nemen: en verder bewezen; dat de ondervinding en het voorbeeld van naburige Landen leeren, dat wel verre, dat de welvaart door Belastingen zou worden verminderd, dezelve veeleer, mits niet overspannen zynde, aanleiding geven tot meerderen bloei en voorspoed.

Eindelyk wordt de by de *vyfde Vraag* te regt gevorderde geruststelling, aangaande het toereikende van een Algemeen stelsel van Belastingen, gegeven in het volgend merkwaardig en bemoedigend antwoord: „Ik heb, Hoog Mogende Heeren! ten einde deze vraag aan my zelven met eenige zekerheid te kunnen beantwoorden, by elke Belasting, die ik, by deze Voordragt, U Hoog Mogende onder eenige algemeene trekken zal voorstellen, volgens waarschynlyke resultaten, opgemaakt uit het geene soortgelyke Belastingen hier of elders hebben opgeleverd, en op de locale omstandigheden der geheele Republiek toegepast, op een zeker bepaald Product gerekend, welke Producten, gezamentlyk daar onder begrepen de Inkomsten der Posteryen, Loterye, en de niet verhypothequeerde Domeinen, herkomende van gesupprimeerde Geestelyke Corporatiën in het Fransche Ryk en anderen by de Transactie van den 5 January 1800 vermeld, benevens die van de gewezen Kelnarye van Putten, ongeveer de Som van 50 tot 51 Millioenen Guldens zullen kunnen renderen; hooger, dan welk montant het my is voorgekomen, dat het gewoon bezwaar op de Ingezetenen te leggen niet behoort te worden opgevoerd, en binnen welken kring zich dan ook de gewoone Jaarlyksche Uitgaven zullen moeten beperken. Vorderen echter voortdurende calamiteiten, of het ontstaan van nieuwe rampen, in het vervolg meerdere opofferingen, het Algemeen Stelzel van Belastingen heeft ook dit voordeel boven een federatif Finantieel Stelzel, dat het van zelve den maatstaf oplevert om het aandeel te vinden, 't geen elk Ingezeten in een juiste evenredigheid daarin behoort te dragen; eene verhooging van een of meerdere Middelen, die men daar toe de geschiktste oordeelt, wyst van zelve dit aandeel aan. — Dit geschiedt zonder eenige verandering in den opzet der Belasting, — zonder onnoodige vermeerdering van Comptabiliteit, — zonder vermenigvuldiging van Ambtenaren, — in één woord, op de meest eenvoudig minst kostbare en tevens equitabelste wyze. Geheel anders is het nu gesteld. — Buiten de verderflyke *geforceerde Heffingen* kan geen algemeen werkend middel worden ingevoerd, zonder vermeerdering van Ambtenaren en Comptabiliteit, — zonder nieuwe formen, — zonder vermeerdering van beweegredenen tot Sluikerye. — In één woord, het daarstellen van eene Algemeene Belasting op eenig Middel is thans eene zoo moeilyke byna onuitvoerlyke taak, dat het meest geslependste vernuft daarby de moed ontzinken moet. — Het daarstellen van eene Algemeene Ordonnantie op het Kaarslicht heeft daar van onlangs een proef opgeleverd, en voor hun, die daaraan hebben geärbeid, tot een nieuw bewys verstrekt, dat ook in dit een geheel nieuw Stelzel van Belastingen de voorkeur verdiende.”

Na aldus de voorraamste bezwaren tegen zyn voorstel te hebben opgenomen en beantwoord, zegt de Raad-Pensionaris te vermeenen, overtuigend te hebben aangetoond, dat een Algemeen Stelzel van Belastingen kan worden ingevoerd, zonder gevaar te loopen van aan het salutair oogmerk, dat daar mede wordt bedoeld, niet te beantwoorden; zonder de Ingezetenen te veel te bezwaren of de zoogenaamde Landgewesten meer te drukken dan derzelver vermogens toelaten; dat de welvaart der Ingezetenen daarby niet zal lyden, maar dat derzelver Industrie veeleer zal worden opgewekt en aangemoedigd; en eindelyk dat hetzelve geschikt is, om in het jaarlyksch deficit te voorzien en tevens tot een maatstaf te verstrekken, om, by onvoorziene calamiteiten den last daarvan in eene billyke evenredigheid, te doen dragen.

Z. E. gaat vervolgens over tot de behandeling van het Systema van Belastingen zelve, 't welk hem tot bovengemelde einden geschikt is voorgekomen; zynde hetzelve dat, waar by de onbeschrevene of indirecte belastingen met beschrevene of directe, zoo wel reële als personele worden famengevoegd; als door welk Systema, zyns oordeels, het best in de uitgestrektheid der jaarlyksche behoeften (waaronder 35 Millioenen alleen aan Renten) wordt voorzien, en by het welk tevens in acht genomen wordt het verband tusschen de onderscheiden Leden der Maatschappy, de aard hunner Bezittingen en Inkomsten, en derzelver relative vermogens in het dragen der Lasten.

Vervolgens betoogt de Raad-Pensionaris, dat geene der onderdeelen van zyn ontwerp kan worden weggenomen, zonder de evenredigheid te verbreken, die in 't geheel bedoeld is; de eenvoudigheid der Administratie en Comptabiliteit, en de mindere kostbaarheid van Perceptie te verydelen; en dus het gantsche oogmerk van het Plan te doen mislukken.

Z. E. draagt hier op eene Algemeene Schets van Belastingen voor, en adstrueert vervolgens elke derzelve in het byzonder; terwyl de Ordonnantien enz. zullen worden voorgedragen, na dat het resultaat van H. H. Mogenden deliberatien over deze algemeene Voordragt kenbaar zal geworden zyn. Gemelde Voordragt is vervat in het navolgend Concept-Besluit.

„ *Gedelibereerd* zynde op eene Missive van den Raadpensionaris der Bataafsche Republiek, van den Litt. , houdende een ampel en gedetailleerd Voorstel, om alle de thans bestaande Belastingen, zoo in de acht Departementen en het Landschap Drenthe, als in de Landen en Districten, welke in dezelven zyn geïncorporeerd, en die, welke by de Trans actie, den 5 January des jaars 1800, tusschen de Fransche en deze Republiek aangegaan, aan laatstgemelde zyn gecedeerd, te vervangen door de daarby vermelde algemeene Belastingen, over de geheele uitgestrektheid der Republiek op een eenparigen voet te heffen.

Is, conform de gedane voordragt, besloten, dat alle Belastingen en Impositien, welke in de acht Departementen en daar in geïncorporeerde Districten, het Landschap Drenthe, en de, by Trans-actie van den 5 January des jaars 1800, aan deze Republiek gecedeerde Landen, bestaan, zullen worden opgeheven en afgeschaft, en dat, tot vervanging derzelven, en tot bestryking der behoeften van den Staat, over alle de voormelde Departementen, het Landschap Drenthe, de geïncorporeerde Districten en gecedeerde Landen, en dus over de geheele uitgestrektheid der Republiek, zullen worden geheven de navolgende beschrevene en onbeschrevene Middelen, en zulks op den voet, by de Reglementen en Ordonnantien, daartoe, door Hun Hoog Mog. op Voordragt van den Raadpensionaris, nader te bepalen en vasttestellen, als:

(Hier volgt het geen, waarvan wy den inhoud in onze Courant van Dingsdag den 2 July *geplaatst hebben.)*

„ En als nu, Hoog Mogenden Heeren! overgaande tot eene beknopte overweging der voorgestelde Middelen, komt in de eerste plaats in aanmerking *de Verponding*.

Ik heb my tot deze Belasting te eerder bepaald, om dat dezelve in alle de gedeeltens der Republiek aanwezig is, en ik my overtuigd houde, dat de eenparige voet, waarop dezelve zal worden geheven, voor verre het grootste gedeelte, zoo niet allerwege, minder drukken zal dan de tegenwoordige wyze van Heffing, indien de Quohieren daar van, volgens de bestaande Wetten, wierden vernieuwd; iets het welk, zonder gemeenmaking en dus in allen gevalle, de billykheid zoude vorderen; doch waarby als dan eenige byzondere gedeelten der Republiek, alwaar de evenredigheid tusschen de reëele Belastingen en die van eenen anderen aard zoude verbroken worden, boven andere zouden lyden; by voorbeeld, het Departement Overyssel, alwaar, volgens de opgave, ten tyde van de regeling der Quotes gedaan, de Verponding gezegd wordt 42 per Cent *door elkanderen* van de Opkomsten te beloopen, terwyl het zeker is, dat de nieuw voorgestelde Last dat Departement, en genoegzaam alle de overige, minder dan de oude zal drukken; waarby het ontwyffelbaar is, dat, indien het gebeuren mogt, dat deze vernieuwde Belasting meer dan de vorige mogt komen optebrengen, zulks niet zal worden veroorzaakt door den zwaarderen last op de Eigenaren van vaste Goederen gelegd, maar dat dit gelukkig Resultaat zal worden te weeg gebragt door het participeren in deze Belasting door eene menigte Perceelen, welke, zedert de formatie der laatste Quohieren, van tyd tot tyd, of geheel nieuw ontstaan zyn, of wel merkelyke verbeteringen hebben ondergaan, en nu met andere gelyk onder dezelve zullen worden gebragt.

Dat voorts de Huur der Perceelen tot basis der waarde genomen wordt, is van de oude cynosure niet geheel afwykende. — Ik heb my daar by de voorbeelden in Holland, Gelderland, Friesland, Groningen en Bataafsch Braband, van tyd tot tyd gegeven, voorgesteld, en zulks, zoo ik vertrouw, naar den meest billyken grondslag, door de admissie der kortingen van die Lasten, zonder welke de Perceelen weldra geheel verloren zouden geraken, waar uit ook dit voordeel ontstaat, dat het Systhema van Remissien eene geheele verandering zal ondergaan, en weldra tot zeer weinige gevallen zal behoeven te worden uitgestrekt.

De meer te omschryvene bepalingen dezer Belasting, zoo ter zake van die Bedryven, welke met de benamingen van Trafieken en Fabrieken in verband staan, als anderen, behooren tot de Ingredienten der byzondere Ordonnantien, welke ik de eer zal hebben U Hoog Mogenden voortedragen.

Het Personeel vervangt, op eenen gelykmatigen voet, een aantal Belastingen, onder allerlei benamingen, in de onderscheidene deelen der Republiek geheven wordende, als daar zyn Hoofd-geld, Familie-geld, Haardstede-geld, Schoorsteengeld, Koffy- en Thee geld, bezaaide Landen, Schapen-geld, Hoorn-geld, Koehouders Zout-geld, en meer anderen. De bedenking, welke tegen deze Belasting zoude moge worden gemaakt, dat dezelve in de gevolgen een last op de Eigendommen zoude worden, verliest derzelver kracht, zoo dra men een oppervlakkig oog op de tegenwoordig bestaande Belastingen op de Land bedryven slaat, als wanneer men overtuigd zal zyn, dat, volgens de daaromtrent bestaande Wetten, de Eigendommen genoegzaam, zoo niet letterlyk overal, aan meerder last onderworpen zyn, immers, indien deze Wetten stiptelyk wierden in acht genomen; waarby het, gelyk zulks reeds is aangetoond, niet te ontkennen is, dat de Bewoners van meer aanzienlyke Huizen of Hofsteden, byzonder in de voornaamste Steden van Holland, en dus in het meest vermogendste gedeelte der Republiek, dezen last het meeste zullen gevoelen; terwyl dezelve niet, dan in een juiste evenredigheid tot dit vermogen, de overige Departementen bezwaren zal. — Voorts heb ik daarby in acht genomen, dat slegts dat gedeelte der Huur penningen, welke iemand gezegd kan worden uit weelde of prachtbetoning, boven het hoognoodige, te verworen, met eene billyke uitkeering ten behoeve van de Maatschappy wordt bezwaard; terwyl het onöntbeerlyke tot huisvesting van den Minvermogenden daarvan is vrygekend. Indien het dus van den eenen kant *in confesso* is, dat de Landbewoners, welke hun bestaan in den Landbouw en Veeteelt vinden, niet meer dan thans bezwaard worden (slechts weinige, en dan wel die van de meest gezegende Streken, misschien uitgezonderd) en het van de andere zyde niet minder waar is, dat deze last daar het meeste drukt, waar die het best gedragen kan worden, behoeven tot aanpryzing van dit middel ook geene meerdere argumenten te worden bygebragt.

Dat dit Middel en de meeste der volgende hooger wordt voorgesteld, dan de bepalingen by het Decreet van het Wetgevend Ligchaam van den Jare 1801 gemaakt, is het noodzakelyk en onvermydelyk gevolg van de meerdere Rent-betalingen, door opgevolgde creatie van Schulden, ten laste van den Lande ge-

('t Vervolg op de kant van deze Pagina.)

komen, terwyl het buiten twyfel is, dat ten minsten alle die genen, welke, volgens Eed en pligt, in de buitengewone Heffingen het hunne hebben bygedragen, niet zouden kunnen verkiezen de eindeloze voortduring derzelven tegen eenige vermindering in de hierby voorgedragen Belastingen te verwisselen. — Deze aanmerking, welke ik vermeend heb vooral by deze Belasting te moeten maken, kan niet nalaten van de noodzaaklykheid eener gave aanneming gewigtige klem bytezetten.

Het zal hier echter noodig zyn bytevoegen, dat ik, zoo om het omslagtige der Administratie, als om de besparing in de kosten der Perceptie en het meeste gerief der Ingezetenen, geprefereerd heb, sommige Belastingen iets hooger te stellen, dan derzelver getal te vermeerderen.

Het Dienstboden, *Paarden-* en *Plaisier-Geld* is alleen hoog, zoo dra het genot de behoefte te boven gaat, of tot een onderwerp van weelde wordt.

Het Land-passagie Geld, in tegenoverstelling van het Water passagie-Geld, onder het Last Geld begrepen wordende, vervangt de Passagie-Gelden, thans byna allerwege voor den Lande geheven wordende, en welke, indien dezelven rigtig konden worden gepercipieerd, merklyk zwaarder zouden drukken. Wann er een Verhuurders Paard slechts twee honderd vyftig dagen in een jaar diensten doet, zal daar voor in deze Belasting niet meer dan *twee* Stuivers daags worden opgebragt, het welk zulk een gering bezwaar oplevert, dat althans niemand het reizen daarom zal achterwege laten. — By dit Middel geldt meer byzonder een ontegenzeggelyk argument, dat het een van die genen is, welke door den primitiven Contribuant, zonder moeite, op andere kan en zal worden verhaald.

Het moge dus onbillyk voorkomen, eene byzondere Klasse van Bedryf met eenen gewaanden zwaren last te bezwaren: werkelyk bestaat die onbillykheid niet. Alleen is de wyze van perceptie van het Middel zoodanig ingerigt, dat de Verhuurder van Paarden de Gaarder wordt van een 's Lands Middel van Inkomst, het welk door hem op de Reizenden wordt verhaald.

Het spreekt van zelve, dat, by de Ordonnantie op dit Middel, verminderingen zullen moeten worden geadmitteerd op zoodanige Paarden, welke geheel of meer byzonder voor eigenlyk gezegd Voer of Vrachtwerk worden gebezigd of voor geene Koetzen, Wagens, Chaisen, Fourgonnen en diergelyk, worden gespannen.

De billykheid der belasting op de vreemde Voerlieden, welke hunne Vrachten Binnenlands willen brengen, behoeft geene adstructie.

Runderbeesten, het Middel op de Boter, van een zeer omslachtigen aard en bezwaarlyk te heffen zynde, wordt hier, door eene kleine Belasting, vervangen, welke het product van een Beest slechts met *een derde* Duit des daags bezwaart, en dus gelyk staat met een zesde van den tegenwoordigen Impost op elk pond Boter in Holland, geheven wordende. Deze Belasting strekt zich, wel is waar, tot alle Runderbeesten uit, zoo wel tot de Koeyen, waar van de Melk tot Kaas, of in natuurlyken staat gebruikt, als die, welke tot Boter gebezigd wordt, mitsgaders ook tot de Ossen en het Slagtvee, maar dezelve is, van eene andere zyde beschouwd, een Middel van Controle op andere Belastingen, als zyn het Personeel en het Gestagt, en verschaft aan het Gouvernement het zekerst middel om den af- of toenemenden staat van de Vee-teelt gade te slaan, even als, door de geringe Belasting van 30 Stuivers op de Boere Werk-paarde, de Getals-lysten van alle de Paarden worden gecompleteerd. — De Perceptie kost ook niets of zeer weinig.

De *Mobilaire* Belasting is de laatste der voorgestelde beschrevene Belastingen.

Dezelve steunt op het beginzel, dat zoo veel mogelyk de lasten moeten gevorderd worden daar, waar zy het best kunnen gedragen worden; dit is meer byzonder by dit Middel in acht genomen; de Landman, de Dagloner, de Ambachtsman, en in het geheel alle die geenen, welk geene Meubelen, boven de onmisbare behoefte, bezitten, worden by de Voordragt geheel vrygesteld, en vinden daar in het æquivalent van dat gene, het welk somtyds de evenredigheid zoude schynen te verbreken.

De last zal immers daar het meest drukken, waar het meeste vermogen of de meeste weelde is, of waar de meeste voordeelen uit Handel, Ambten, en diergelyke, worden genoten.

De *Onbeschrevene Middelen* bepalen zich, zoo veel die onderwerpen van onmiddelyke Inlandsche Consumptie en genot betreffen, en niet by den Invoer worden gevorderd op zes, welke ook deswegens iets hoger worden gesteld, doch zeker niet boven mate.

Het Zout is van deze het eerste; de Zeep het tweede; de Turf het derde; het Gemaal het vierde; de Dranken het vyfde; en het Beestiaal of het Gestagt het zesde; dezelve zyn iets hooger of iets lager dan de tegenwoordige Belastingen, onder dezelfde benamingen, in de onderscheidene Departementen geheven wordende; dan, hierby komt in aanmerking, dat het Bier geheel wordt vrygelaten, het Kaarslicht onbezwaard blyft, de Binnenlandsche Fruiten en Brandhout, de Aardäppelen, de Azyn, de Tabak, het Mout, de Gest, de Garst, de Boekweit, de Haver, de Gort, Koffy, Thee, Chocolade, Wolle Lakenen, en wat dies meer thans belast is, buiten bezwaar blyven, immers aan niets anders onderworpen, dan aan de Belasting op de Patenten of Acten van Admissie voor die genen, welke in deze Specien handel dryven, en waaraan ook alle andere gelykelyk onderworpen worden.

De Belasting op het Zout en de Zeep zal, wanneer men van het apparent Rendement aftrekt dat gene, wat verimpost en tot andere einde gebruikt wordt, jaarlyks op omtrent vyftien Stuivers per hoofd, door elkander, nederkomen, en de Impost op de Rogge op *f* 1-7-6, terwyl thans op 't Platte Land, in het Kwartier Nymegen, by Quotisatie, ieder Persoon op *f* 2-14, in Zeeland op *f* 4-5, en in Utrecht van *f* 2 tot *f* 2-10, in het Gemaal wordt aangeslagen.

En zelfs wanneer men het geheele gecalculeerde Rendement dezer drie Belastingen, ten bedrage van *f* 6,600,000, by Omslag over de Ingezetenen vinden moest, zoo dat noch door Vreemdelingen, noch door het gebruik dezer Specien tot andere einden, daar toe ietwes wierd gecontribueerd, zoude het

(*Het vervolg op de 3de Pagina.*)

bezwaar op niet hooger dan op *f* 3 - 13 : par Hoofd door elkanderen gedekomen.

De *Turf* en het *Gestagt* zyn nagenoeg voorgesteld, zoo als die thans in het Departement Holland worden opgebragt.

De *Wyn* en de *Brandewyn* hooger, doch lager, dan in verscheidene andere gedeelten der Republiek, terwyl echter deze beide laatsten, uit hoofde van derzelver menigvuldig gebruik, een hoofddeel in het product der Middelen zullen opleveren.

De Middelen op de *Waag*, de *Rondemaat*, het *Binnenlandsch Last- en Plaisir geld*, mitsgaders het *Klein Zegel op de Acten*, behooren tot die geenen, welke grootendeels door den handel in Buitenlandsche relatien worden bestreken. — Ik heb gepreferéerd, de beide eersten provisioneel, op den voet en volgens de Tarifen in Holland gebruikelyk, voortedragen, alzoo men aldaar aan dezelven gewoon is, en zy behalven eenige weinige Artikelen, welke uit hoofde der omhandigheden vervolgens eenige verzagting vorderen zullen, door de ondervinding bewezen zyn niet te veel te drukken, terwyl er ook weder anderen zullen zyn, welke veelligt, by eene revisie, voor eenige verhooging vatbaar zullen worden bevonden.

Het *Regt op de Successiën* is een van die Middelen, tot welke sedert lang besloten is. De Ordonnantie zal binnen weinige dagen in gereedheid zyn, en door my ter Tafel dezer Vergadering worden overgelegd.

Het *Collectif Zegel* of *het Billet geld* is een der schoonste uitvindingen tot Controle der Middelen. In den eigenlyken zin is het eene kleine verhooging derzelven, doch welke ongevoelig wordt gedragen, gelyk de ondervinding in Holland en Zeeland heeft geleerd. Hetzelve strekt dus niet alleen op zich zelve tot styving van 's Lands Kas, maar spreidt ook deszelfs weldadigen invloed uit over de overige Middelen.

Het *Klein Zegel*, onder § 20 voorkomende, is iets nieuws. Men heeft in Zweden, en vervolgens in Frankryk, met een gewenschten uitslag, de faculteit om eenig Bedryf, welk dan ook, uitteoefenen, met eene Belasting bezwaard, door het doen uitgeven van publicke Acten van Admissie, voor welke, naar gelang van het Bedryf, de Klasse van den Contribuabelen, de plaats waar, enz. een prys wierd betaald. — Zoodanig iets by ons intevoeren, doch de Belasting door middel van het Zegel op de Acte te heffen, is hier de bedoeling.

Vervolgens is het niet onbekend, welke zware Inkomsten de Finantien van Groot-Brittannien uit het product der Zegels trekken, welke aan honderderlei voorwerpen van behoefte, weelde en overtolligheden worden vastgehecht, en in ons Vaderland kunnen naar evolgd worden, by voorbeeld, aan of op Hoeden, Zyde Koussen, Vellen, Zyde Waren, Galanterien, Parfumerien en diergelyke, als ook op de Entrée-billetten tot openlyke Vermaken, Comedien, Concerten, Bals, Societeiten enz., — op de permissien om Hair poeder te dragen, — op het houden van Kof-banen, Billarten, Jagt-honden, — op de Speelkaarten, en oneindig meer voorwerpen, welke niet tot de onontbeerlyke behoeften des Levens behooren, en gevoeglyk aan eene matige Belasting, zonder derzelver debiet te stremmen, kunnen onderworpen worden, waartoe de Ingredienten ook werkelyk byeen gezameld worden, om, wanneer U Hoog Mogende de Belasting zelve en gros goedkeuren, nader te worden uitgewerkt.

Onder de Middelen, welke by den Invoer te percipiëeren worden voorgesteld, zyn slechts weinige nieuwe. Alle die genen, welke met twee ** op de Lyst geteekend zyn, werden tot nu toe in Holland by den Invoer geheven, en alle die, waarby een * is genoteerd, waren op een of ander gedeelte van den Vaderlandschen Grond belast. Door dezelve by den Invoer te heffen, wordt derhalven dit voordeel voor de Ingezetenen geboren, dat, voor zoo verre onze Bodem of Trafieken de bezwaarde Artikelen mede opleveren, en dezelve door een dezer andere Algemeene Belastingen niet worden bezwaard, dezelven geheel vry blyven. Voorts zal het niet noodig zyn optemerken, dat de zoodanige slechts eene verandering in het Kantoor van Perceptie ondergaan, en geene aanleiding tot meerdere Ongelden van invordering veroorzaken, daar, waar tot nu toe geene zoodanige werden geheven.

Dat vervolgens eenige weinige, zynde de *Zeep*, de *Steenkolen* en de *Brandewynen*, door onderscheidene maatregulen van Creditgeving, af en aanschryving in de Belastings-Registers, eenigen meerderen omslag zullen vereisschen, ten einde de Handel in deze Artikelen zoo min mogelyk belemmerd worde, en ook de weder uitgevoerd wordende met dezen Impost niet bezwaard blyven.

Dat deze Belastingen, onverminderd de inkomende Regten, by Placaat van 1725 of vervolgens vastgesteld, op dezelfde Kantoren, doch onder de separate benamingen van *Imposten*, kunnen worden geheven.

Doch dat daarentegen eenige zware Lasten in de voornoemde Convoy lyst, by voorbeeld op het gerafineerd Zout, tegen *f* 250 het *honderd*, en op de Rum en Liqueuren, tegen *f* 35 het Oxhoofd, zullen moeten worden verminderd, en daar op, by de gewone jaarlyksche Voordragt tot de Temporaire Belastingen en Ontlastingen, reguard zal worden geslagen.

By het Middel op de *Brandewynen* zyn de belangens onzer Inlandsche Trafieken in consideratie genomen, en daarom de Brandewyn een derde boven de Genever belast, het welk ook ten aanzien van het *Zout* en *Zeep*, en andere te bezwarene Artikelen, heeft plaats gehad. — By de *Steenkolen* is byzonder in acht genomen de relativiteit met het gebruik van Turf, ten einde onze Vaderlandsche Brand niet boven de Vreemde in het gebruik worde bezwaard. De meerdere last, boven de tegenwoordige op dit Artikel gelegd, is hier aan zyne geboorte verschuldigd, terwyl het vry en onbezwaard gebruik van Inlandsch Brandhout, de culture van dit Product bevorderende, voor particuliere Consumateurs, de betaling van dit meerdere zal compenseren.

Hiermede, Hoog Mogende Heeren! acht ik tot adstructie van het voorgestelde Concept Besluit genoeg te hebben gezegd, en dat ik het alzoo daarvoor kan houden, dat ik de my voorgestelde belangryke taak heb afgeweven. Ik submitteer derhalven deze Voordragt aan de deliberatien van U Hoog Mogenden, in die gunstige hoop en verwachting, welke ik by den aanvang dezer Voordragt heb uitgedrukt, en waarby ik alleen nog, aangezien de urgentie der zaak en den toestand der Finantien van dit Gemeenebest, eene, zoo veel het gewigt van het onderwerp zulks gedoogt, spoedige decisie verzoeke."

Schoon de Buitenlandsche tydingen ten uitersten onbeduidend zyn, gelooft men echter, dat men binnen kort gewigtig nieuws zal verneemen. — Een Spaansch schip van Lima komende, is in Spanje gearriveerd, met 670,000 Piasters, en een ryke lading van Couchenille, Indigo enz., hetzelve heeft geen een Engelsch Schip op de reis ontmoet, maar wel het tweede Eskader van Rochefort, door welk het van den Oorlog verwittigd wierd; dan, daar de hoogte der ontmoeting verzwegen wordt, weet men niet, of dit Eskader cours naar de West- of Oost-Indien genomen heeft. — De jongste Londensche berigten, behelzen, dat men aldaar Scheepsberigten had, volgens welke 70 Transportschepen met een Eskader Oorlogschepen, in de Haven van Texel, ter uitlooping gereed liggen; — van wegen het Generaal Post-Comptoir was te Londen bekend gemaakt, dat men wederom des Dingsdags en Donderdags een Valies met Brieven naar Holland zal opmaken. Voorts wil men aldaar, niets van het overgaan van Jamaica weeten; hoewel de Fransche Papieren zulks al staande houden; echter heeft de Moniteur er niets van. Amerikaansche berigten geven op, dat de gecombineerde Fransche en Spaansche Vloot, reeds vroeg in May, zich op de hoogte van Kaap St. Nicolas, (op St. Domingo) bevonden had, en dus in die streek was. — De Fransche Minister van Oorlog is van Parys naar Boulogne vertrokken, alwaar ook Z. K. K. Majesteit uit Italien verwagt wordt. Er is te dier plaats veel beweging, 2000 Vaartuigen liggen er gereed en een leger van 200,000 Mannen bevinden zich op de Kusten, waarvan den Soldaat dagelyks aan boord der Flotille in Scheeps-manoeuvres geoefend wordt. — Uit 's Hage wordt gemeld, dat den Inspecteur-Generaal van 's Lands Armee, den Generaal Dumonceau, aldaar van de Helder geretourneerd was, de Minister van Oorlog was nog niet terug. Aan de Helder had verbazend veel drukte plaats. De Vice-Admiraal en Insp.-Gen. der Marine de Winter, is aangesteld tot Commandant en Chef, der Texelsche Expeditie, met vrylating, om de Admiraals-Vlag te doen ophyssen op den bodem, waarop hy goedvinden zal zich te begeven. By 's Lands Navale Magt zyn in dienst gesteld de Linie-Schepen CHATTAM van 90 Stukken en 650 Koppen, en PIETER PAULUS van 68 Stukken en 450 Koppen; zynde het eerste ter Commando opgedragen aan den Kapitein C. J. Wolterbeek, thans commandeerende 's Lands Fregat *Eurydice*; zynde voor het ander nog geen Commandant benoemd. Ten aanzien der Militaire verdeeling van de Republiek bestaat dezelve thans in 4 Arrondissementen, als 1. *Holland en Utrecht*. 2 *Gelderland en Overysel*. 3. *Vriesland en Groningen*. 4. *Zeeland en Braband*. Zynde in ieder twee Hoofdkwartieren aanwezig, van een Lieut. Generaal en Generaal Major, waarvan in het 3de Arondissement te Groningen den Lt. Generaal Bonhomme, en te Leeuwarden de Generaal-Major du Ry. — Te Utrecht zyn 20 van Zeyst, als uit Holland aangekomen 1 Chef, 2 Officiers, 11 Commandeurs, 132 Kanonryders en 308 Paarden, alle behorende tot de Bataafsche Artillerie-, Veld- en Transport-Train. Welke Manschappen en Paarden voorleden Jaar van de Franschen overgenomen waren, en nu weder derwaards keeren.

De reorganisatie van 's Lands Armee, heeft de volgende vermindering van Officiers te weeg gebragt:

Van de *Infanterie*. 1 Colonel, 3 Lieut.-Colonels, 9 Majors, 72 Kapiteins, 43 Lieutenants, 3. 2de Lieutenants en 4 Lieutenant-Quartiermeesters.

Van de *Jagers*. 1 Lieut. Colonel, 1 Major, 4 Kapiteins, 3 Lieutenants, 1. 2de Lieutenant.

Van de *Artillerie*. 1 Colonel, 1 Lieut. Colonel. 2. 2de Lt. Colonels, 5 Kapiteins, 9. 2de Kapteins, 13. 1ste Lieutenants, 6. 2de Lieutenants, 1 Lt. Adjudant.

Van de *Rydende Artillerie*. 2 Lieutenants, 1 Piqueur.

Van de *Cavallerie*. 2 Lieuten. Colonels, 7 Ritmeesters, 7 Lieutenants, 1 Lieut. Quartiermeester, 7 2de Lieutenants, en 1 1ste Piqueur.

Van de *Mineurs*. 1 Kapitein, 1 Lieutenant, 1. 2de Lieut. en 1 Lieut. Adjudant.

Van de *Chirurgyn-Majors*. 4. 1ste Chir. Majors. 2 Chir. Majors. 3 Aide-Chirurgyns.

Van de *Staf*. 1 Generaal Major, 2 Adjudant-Generaal, en 2 Kapiteins Adjoinct. Twee *Commissarissen van Oorlog*.

Van de *Genie*. 1 Generaal Major, 1 Lieut. Colonel Directeur, 1 Lieut. Colonel Ingenieur, 3 Kapitein-Ingenieurs, 2 Lieutenant-Ingenieurs, 1 Extraordinaire Ingenieur.

GRONINGEN den 4 July. Na dat op Maandag en Dingsdag l. l. het Examen der Latynsche Scholieren in het Auditorium Scholarum was gehouden; geschiede op heden de gewone halfjaarige Promotie tot hoogere Clasfen en Ordens, als ook de plegtige uitdelinge der Premien. De Rector P. L. Struchtmeyer ICtus deze plegtigheid met eene gepaste voorafspraak geopend hebbende, heeft de naarstige en veel beloverde Jongeling Hermannus Moltmaker die op alle Clasfen door zyne naarstigheid en goed gedrag met een Ereprys begiftigt is, eene Redevoeringe gehouden:

Pro Alexandro Magno:

Hierna zyn de boven hunne Medeleerlingen uitmuntende Jongelingen: H. Moltmaker, H. Nienhuis, J. S. N. Oortwyn, J. van Ludolphi, R. T. Mees, A. A. Hubert, A. S. L. Nanninga, W. de Sitter, E. Rouwee en J. P. Auwen met fraaye Eerepryzen begiftigt, waar voor zy de Curatoren van het Gymnasium met wel gepaste Gratiarum Actiones beleefdelyk hebben bedankt. — Tot de Academie zyn honorifice bevordert uit de bovenste Orde van de Eerste Clasfe: H. Moltmaker, G. Bakker, W. Knypinga, P. Bosscha en A. Jullens. — Vervolgens wierden gepromoveerd uit de onderste Orde van de eerste Clasfe na de bovenste Orde J. Tinga en R. van der Veen. — Uit de tweede Clasfe van de bovenste Orde na de eerste Clasfe: H. Nienhuis, A. W. Nanninga, en H. Verschuir. — Uit de onderste na de bovenste Orde: J. S. N. Oortwyn, en J. van Ludolphi. — Uit de derde Clasfe van de bovenste order na de twede Clasfe: R. T. Mees. — Uit de onderste na de bovenste Orde, A. A. Hubert. — Uit de bovenste orde van de vierde Clasfe na de derde Clasfe: A. S. L. Nanninga, en B. Ansingh. Uit de onderste na de bovenste Orde: W. de Sitter, E. J. de Drews, J. S. Damsté, H. F. T. Fockens en W. A. Wyndels. Uit de vyfde Clasfe van de bovenste Orde na de vierde Clasfe: E. Rouwee, G. L. Noorda, F. J. Dethmers, E. J. Offerhaus, A. Grimminge, J. O. van Geest en R. Muntinge. — Uit de onderste na de bovenste Orde: J. P. Auwen, J. G. Pæhlig, J. Siertsema, G. F. Klamberg, H. Wilkens, W. A. Crone, O. Peerlkamp en J. G. van Wychel. —— Testimonia Modestiæ et Diligentiae hebben ontfangen: Uit de twede Clasfe: H. Nienhuis. — Uit de vyfde Clasfe G. L. Noorda, E. J. Offerhaus, S. Reynders, P. N. Cramer, J. G. Pæhlig, J. Siertsema, G. F. Klamberg, H. Wilkens en H. Gratama.

Op den 30 Juny 1805 verloste zeer voorspoedig van éénen welgeschapenen ZOON, de Echtgenoote van

J. H. VOGES.

Heeden morgen verloste gelukkig van een welgeschapen DOCHTER, de geliefden Huisvrouw van

Winschoot Dr. G. L. SCHELTS.

den 3 July 1805.

Wy wenschen in den wil te berusten van Hem, die alles in zyn hand heeft, onze Vader LOEWE JANS, in een Ouderdom van cirka 63 Jaaren, heden het tydelyke met het eeuwige heeft doen verwisselen.

Een gevoelig hart bezeft hoe smertelyk onze Kinderlyke harten dit treft. Wy geven hier door kennis aan Vrinden en Bekenden, en wenschen van Brieven van rouwbeklag verschoont te mogen zyn.

Andel JAN L. WERKMAN,

den 4 July 1805. mede uit naam van myn Broers en Zusters.

Het heeft den Heere van leven en dood behaagd, onze geliefde Zuster JOHANNA ALEIDA WOLTHERS; in den Ouderdom van in de 60 Jaren, na een ziekte van 4 weken, het tydelyke met het eeuwige heeft doen verwisselen. Waar van door dezen volgens gebruik kennis geven aan Vrienden en Bekenden.

Peize L. WOLTERS,

den 5 July 1805. mede uit naam van myn Zusters.

Het behaagde den Regeerder van 't heelal, heden myn geliefde Wederhelft, den Hoog wel geboren Vrouwe, MARGARETHA, BAUWINA, VAN LINTELO in het 54ste Jaar hares Ouderdoms, na een genoeglyke Echtverbintenis van bykans 16 jaren, door den dood van my op te eischen. Waar door de bitterste slag mynes levens gevoel, en in een zee van droefheidt gedompelt worde. Verzekert van de deelneming der Naastbestaanden, en Bekenden, verzoeke door Condoleances de smert niet te verdubbelen.

Groningen H. G. SICKINGHE.

den 5 July 1805.

Pryzen der Granen enz. op de Beurs van Groningen van den 5 July 1805.

Oostzeesche Tarwe	118, 120 ℔	a 15 gl.	, 15 st.	
Bovenlandsche idem	116, 119 ℔	a 12 gl.	, 10 st.	13 gl.
Ommelandsche idem	118. 120 ℔	a 11 gl. 15,	a	12½ gl.
Oostzeesche Rogge	113, 116 ℔	a 9 gl.	2, 10 st.	
Ommelander idem	106, 112 ℔	a 8 gl.	5, 15 st.	
Oldamster wint. Garst	94, 96 ℔	a 5 gl.	13, 18 st.	6 gl.
Oldamster zomer idem	90. 95 ℔	a 5 gl.	2, 12 st.	
Dikke en Friesse Haver	79, 82 ℔	a 4 gl.	, 18 st.	5 gl. 2 st.
Voerhaver	64, 67 ℔	a 4 gl.	1, 6 st.	
dito zonder wigt	- -	a 3 gl.	12, 18 st.	
Zwarte Kral	72, 74 ℔	a 4 gl.	3, 6 st.	
Boter	¼ Ton	a 24 gl.	, st.	25 gl.

Tarwe genoegzaam in een doen. Rogge en Garst wel afgaande. Haver byzonder Voer hoger gehouden. Boekweit en Bonen als voren. Boter met meer vraag.

NB. *In de Zetting van 't Roggen-Brood en 't Boekweit-Meel, van den 8 dezer, is geene verandering.*

*** BURGEMEESTEREN en RAAD der STADT GRONINGEN, gedenken door Derzelver Gecommitteerden, aan de minst aannemende uit te Besteden:

Het leveren van eenige Zooden en Palen, tot het maken van min of meer zes en dertig Roeden Dieps-Wallen, van de Klapbrug af tot aan de Straat, in de Scheemda.

Gelyk nader uit de Bestekken is te zien, die drie dagen te voren zyn te lezen in de Stads *Secretarie*, en by den Logementhouder *L. van der Molen* aan de Grote Markt.

Deeze Besteding zal worden gedaan op Dinsdag den 16 July 1805. des nademiddags om 2 uuren, in het Raadhuis alhier.

*** Op Vrydag den 19 July aanstaande, zullen in de Lootzen van het Nieuwe Stads-Huis alhier, door de Schryver en Uitmynder der Boelgoederen, drie a vier maal honderd duizend beste Gare BAKSTEENEN, aan de meestbiedende worden Verkogt, kunnende dezelve van nu af, dagelyks aldaar gezien worden.

*** Alzoo de Rentemeesters Dienaar P. ELLENS, by Resolutie van *Burgemeesteren* en *Raad* in *Groningen* van den 8 July 1805. in zyn gemelden Post by provisie is gesuspendeerd, zoo wordt by dezen ter kennis gebragt van een iegelyk, welke Grondpachten of andere Rechten, de Stad competerende, en onder deszelfs administratie behorende, verschuldigd is, daar van aan voornoemden P. ELLENS geene verdere betaling te doen, welke niet zal worden gerespecteerd: terwyl een iegelyk wordt verzogt zyn verschuldigde deswegens te voldoen aan den inmiddels geëmployeerden BEREND WOLTHUIS woonachtig in Lammehuininge straat.

H. EMMEN, Rentemr.

*** De *Verhuuring* der *Hoolanden* van *Rosenburgh*, onder *Scharmer*, zal geschieden met Gerichts Consent, op *Zaturdag* den 13 July aanstaande, des nademiddags om twee uuren, ten huize van den Hovenier, op *Rosenburgh* voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

*** Met Consent van de DROST van 't FIVELINGO QUARTIER, zal op Maandag den 15 July 1805. te *Harkstede*, ten huize van de Wedman J. WEERTS, worden Verkogt: Het TOPGRAS van de LANDERYEN by de Burg te *Harkstede*.

*** Kooplieden HAITZEMA en POST, zyn voornemens met Gerichts Consent, voor Oostzeesche Rekening, onder de Houtkopers, Aannemers en Masmakers, door publieke Veiling te laten Verkoopen, een Lading van plus minus 7000 Voet puik Memelsche GREINEN KROON BALKEN, van 20 tot 60 voet lang, en van 12 tot 18 duim dik, een party Deelen en Posten van 1½, 2, 2½ en 3 duim, Klaphou en Sparren van 18 tot 30 voet. Deeze Verkooping staat gehouden te worden op Maandag den 22 July 1805. des nademiddags te twee uur, aan de Zagemolen te *Winschoot*, alwaar het Hout als dan genommerd zal liggen.

*** De Gerechtelyke Beschryvinge zynde uitgebragt over den Boedel van AAFKE JACOBS, Wedw Wylen *Symen Jans*, te *Uithuizen*, zo worden diens Creditoren gewaarschuwd, hunne Prætensien te laten aantekenen der Secretarie der Jurisdictie van het Hunsingo Quartier te *Onderdendam*, of by 's Hoves Dienaren van het zelve Quartier in *Groningen*, voor den 4 September 1805.

*** De Procureurs J. VERSTEEGH en ZOON in qlté, gedenken op Vrydag den 26 July 1805. 's avonds te 7 uur, ten Huize van de Kastelein J. TIDDENS by de Koornbeurs, publiek by Strykgeld te Verkopen; Eene wel ter Neringstaande KOOPMANS BEHUIZINGE, ten Oosten in Agter de Muur, agter het voorm. Provintie Huis, zo door de Wedw. van SAMUEL HINS word bewoond. Breder in de Billetten vermeld. Hier over kan 1000 Gls. na 4½ prCto. blyven staan.

*** De VOLMACHTEN van DORPSTER ZYLVEST, gedenken door Hunne Gecommitteerden aan den meestbiedenden, voor den tyd van een jaar te Verpachten: De PASSAGE GELDEN door hunne ZYL, van Schepen, Vlotten, Balken enz. Deze Verpachting zal zyn op den 1 Augustus 1805. tot *Delfzyl*, ten Huize van R. STENHUIS.

*** W. DE MONTENOR, van *Suriname* geboortig, word aldaar opgeroepen, ten einde zeker hem aanbestorvene Erf-Portie te ontvangen, of Gemagtigden aantestellen binnen een Jaar tyd, of zo veel eerder mooglyk, nader informatie by H. TIMMER, in het Logement de Zon te Groningen.

*** Op Vrydag den 19 July 1805. des nademiddaags om 1 uur gedenkt de Heer WYCHGEL VAN LELLENS in zyne qualiteit ten huize van de Castelein HINDRIK ALBERTS te *Cantens*, met Consent des RECHTS te Verkopen: De oude PASTORIE aldaar, als mede de Arbeidslonen en Materialen tot de OPBOUW van een NIEUWE, volgens Conditien en Bestekken met de Tekeninge van dien drie dagen bevorens ten huize bovengenoemd te zien en lezen.

*** Daar vermist zedert Woensdag den 26 Juny, een witte LEGERHOND met blauvale Ooren en plekken met blesje, zynde een Theef, die dezelve te regt brengt of aanwys doet aan den oud Ha'mr. PREY zal een vereering hebben.

*** Uit de hand te Koop: Een beste ENGELSCHE KOETS van Vieren, met grys Laken bekleed, voor en agter op Veeren, yzere Assen en Metaale Bussen, twee Lakense Bokkleeden, en een zwart Overtrekzel. Nader onderrigt by ABEL PIETERS op de Oude Weg.

By C. RINKINK in de Turfthoorenstraat en By G. van den BERG voor an in 't wyde van de oude Ebbing straat zal op dato dezes worden geslagt een extra puik vette zwaare fyne Jorge KOF.

By de Wedw F. FOLKERS in de Oude Boteringe straat zal op dato dezes worden geslagt een extra vet zwaar blank zoetemelks KALF.

, De KERKVOOGDEN van *Godlinse* en *Spyk*, gedenken op Saturdag den 23 July 1805. 's nademiddags te 1 uur, ten Huize van CLAAS DERKS te *Godlinse*, aan de minstaannemende te Besteden: 1mo. Een REPARATIE BESTEK aan KERK, PASTORY en KOSTORY te *Godlinse*. 2do. Een dito het maken en zetten van een NIEUWE SCHOOL, en eenige REPARATIEN aan de PASTORY bevattende. De Bestekken zullen 3 dagen voor de Uitbesteding ten huize voornoemd te lezen zyn.

, Eerlang zal publiek te Koop worden gepresenteerd: Ene aanzienlyke, hegte, sterke, en wel betimmerde BEHUIZINGE met een grote TUIN agter dezelve, staande en gelegen in de Oude Kyk in 't jat Straat, en door Wylen den Heer E. J. FRIESWYK en Mevrouw A. J. BERGHUYS in leven Echtelieden in Eigendom bezeten en bewoond; met nog drie Kamers daar by en aan gelegen in de Agter Muur tusschen de Kyk in 't jat en de Boteringe straat, en in de Schiedammer Gang; om op Imo. November aanstaande aanvaard te kunnen worden.

, Met Permissie van den DROST van het WESTER QUARTIER, gedenken de Kasteleins E. E. NIENHUIS en E. WOLTHUIS te *Dorquert*, op Donderdag den 11 July 1805 te laten Verharddraven: Een fraay met ZILVER gemonteerde ZWEEP, waar op al de Paarden zullen worden toegelaten, mits tot genoegen der Keurmeesters. De Ryding zal precies om vier uur beginnen.

, De Ondergetekende C. SMEDES, Koopman tot *Leeuwarden*, adverteerd door dezen aan alle Beurt of Vragtschippers van *Groningen* op *Amsterdam*, by de *Lemmer* en vica versa, om hoegenaamd geen Goederen voor bovengemelde in te laden en te vervoeren, van *Amsterdam* op *Groningen*, nog van de *Lemmer* op *Groningen*, als zullende er geen betaling voor Vragt nog Verschotten worden gedaan, en nog boven dien door het ophouden der Goederen en schadelyke staat moeten staan, alschoon er ook Goederen mogten zyn of komen die door bygaande brieven of addressen aan bovengemelde op *Groningen* mogten zyn geaddresseerd.

Leeuwarden 1805. C. SMEDES.

, By W. VAN VLIET, Boekverkoper te Amsterdam, is van de Pers gekomen: REIS van de Heeren van HUMBOLDT en BONPLAND naar de KEERKRINGEN, in de jaren 1799, 1800, 1801, 1802, 1803 en 1804. Een Uittreksel uit hunne aantekeningen van J. C. DELAMETHERIE. *Uit het Fransch.* In gr. 8vo. á 11 st. Ook heeft bovengemelden onlangs uitgegeven, het *Vierde* en *laatste Deel*, van de BEDENKINGEN van eenen WYSGEER over den GODSDIENST. *Uit het Hoogduitsch*, door den Hoogleeraar Y. VAN HAMELSVELD. In gr. 8vo. à *f* 3 : 5 : —

, By de Koopman HINDRIKUS HEMMES in de Gelteringe straat daar de Geneverboom uithangt, zyn te bekomen, allerbeste Proefhoudende Holl. GENEVER tot 2 st. 't kroes, en van 16 stuiver, by 't Anker tot 25 gulden, en groter Fusten merklyk minder in prys, als mede beste Proefhoudende Brandewyn van een gulden tot 16 st. 't kroes, rode en witte Schil voor een civiele prys, verzoekt gunst en recommandatie, belooft prompte behandeling.

, J. M. COHEN in de Volteringe Straat te *Groningen*, continueert in het Kopen en verkopen van allerhande zoorten van Binnen en Buitenlandsche *Effecten* en *Coupons*, alles met 1 prCt. differentie, volgens de Beurs van Amsterdam, als mede allerhande zoorten van Goude en Zilver *Spetien*, volgens de Cours van Amsterdam.

, *Onder alle* de voorbeelden *van Menschlyke Boosheid*, zyn er geenen welke *de aanaagt* meerder *verdienen*, dan dat die begaan worden door *Persoonen*, welke eene *goede Opvoeding* genoten hebben, en welker bestemming tot den *gewyden Kanzel* geschikt is, *van dien aart*, is de op HEDEN van de PERS gekomen 2de DRUK van de MERKWAARDIGE LEVENSCHETS, van den Eerw. *Pastoor* PETER JOSEPH SCHEFFER, te Keulen, welke op eene *koelbloedige* wyze zich bezoedeld heeft, met het *vermoorden van twee Nonnen*, en op den 27 December 1803 daar voor na eene *merkwaardige Rechtspleeging is Geguillotineerd geworden*, in dit interessante Werk, dat als een *Bydraage tot Menschen kennis* kan dienen, en welke (zoo als hy zelve schryft) *alle Geslagten* tot *leering* en *waarschouwing* kunnen dienen, vind men er ook in, behalven alle de *bybonderheden* by zyn *Verhoor* en *Confessie*, eenige zyner *Leerredenen*, *Verhandelingen*, *Brieven*, *Gedichten*, &c. waar in men veele goede Sentimenten zal aantreffen: is gedrukt in gr. 8vo. *versierd met zyn Pourtrait*, en te bekomen voor *f* 1 - 10: - te Amst. by den Boekhandelaar G. ROOS, als ook by de meeste Boekverkopers in *Groningen* en *Friesland* &c.

, JOH. VAN DER HEY te *Amsterdam* geeft uit en heeft alom verzonden: EERSTE BEGINSELEN DER NATUURKUNDE, *tot nut en vergenoeging van het dagelyksche leven, in leerlessen voor de Bataafsche Jeugd*, door J. A. UILKENS, *A. L. M. Ph. Dr., Lid van 't Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Vlissingen, en Christen Leeraar by de Hervormden te Eenrum; Twede* en *Laatste* Stukjen, waarmede dit voor de Schoolen onzes Vaderlands zoo uitmuntend geschikt Werkjen Compleet is. De prys van ieder stukjen is 6 stuiv., en by getallen voor Schoolhouders tot minder prys.

, JOH. VAN DER HEY te *Amsterdam* geeft GRATIS uit: BERIGT VAN INTEKENING op een *Tweeden Druk* van het WEEKBLAD VOOR KINDEREN, drie Deelen gr. 8vo., met 136 Koperen Platen en een Kaart versierd, het welk in plaats van 16 gulden, zoo als de prys van den eersten Druk geweest is, tot den 1 Augustus 1805 word aangeboden voor 8 gulden.

, ***Het*** DEPARTEMENTAAL BESTUUR *van* STADT *en* LANDEN *van* GRONINGEN, gedenken door DESZELFS GECOMMITTEERDEN uit het TWEEDE DEPARTEMENT, op HEDEN zynde den 9 July 1805. 's agtermiddags de Klok een uur **in 's Lands** Huis binnen *Groningen*, publicq uit te Besteeden: Eenige Reparatien aan TILLEN, BRUGGEN en BUININGS en TOLHUISEN HEKKEN, en VERLAATEN, COMMISSARIS WONINGS by de *Stadt*, en op *Strobos*, en op *Delfzyl*, met de KERK en PASTORIE en KOSTORIE tot *Witwyrum en ten Post*, en de PASTORIE en KOSTORIE tot *Delfzyl* als anders van de Stadt na *Delfzyl*, en van de Stadt na *Uithuizen*, en van *Onderdendam* na *Ulrum*, en van de Stadt na *Strobos* in de 3 Quartieren van TIMMER en METZELWERK en GLAZEMAKEN en VERVEN &c. in 3 Bestekken wegens den Lande.

Nog gedenken deszelfs GECOMMITTEERDEN op dito tyd en plaatze publicq uit te Besteeden: Eenige Reparatien van TIMMER, en METZELWERKEN, en GLAZEMAKEN, en VERVEN en anders aan 't Huis van de Heer Prof. H. BUSSCHA. —— En nog een nieuwe Regenbak en Kelder by de Heer Prof. P. DRIESSEN in de Tuin by 't Maagden Boogje. —— Met nog het vernieuwen van 70 voeten nieuwe LODEN GEUTE en het zolderen rondom van de GEUTEN om de Academie Kerk, met het afstoppen van 't geheele Leyendak met het repareeren van 7 Pinanten aan de Zuidzyde der Kerk met een nieuw Glasligt &c. —— Nog eenige Reparatien van TIMMER en METZELWERK en GLAZEMAKEN en VERVEN &c. aan het Academische Hospitaal op Munnekeholm wegens de Academie in 2 Bestekken; van welke een ieder visie zal konnen bekomen by de 's Lands Boode C. ROOS, en by de Academie Bode H. W HOMMES, en by de oudt Vaandrik J. S. DAMSTé in de Gouden Roemer tot *Groningen* 8 dagen voor de Aanbesteedinge kunnen worden geleezen.

, Op Donderdag den 11 July 1805. zal voor de twede maal, op het Raadhuis alhier, ten overstaan van Hrn. Raads Gecommitteerden 's avonds te 6 uur præcies, finaal by brannender Keersen uitdoen worden Verkogt; Wylen GEERTJE SIKKENS Wedw. *Otte Hansens* BEKLEMMING van zeker stuk HOF-GROND buiten de Heere Poort aan de westkant van de Heere Weg, doende jaarlyks aan de Heer R. GOCKINGA nom. ux. als mede Erfgenaam van Wylen de Heer Genl. LEWE van Mattenesse 4 gl. 3 st. en alle 6 jaren een Jaar Geschenk, als mede hare BEHUIZINGE en HOF mede aldaar, doende jaarlyks aan dezelfden 4 gl. 1 st. grondhuur en alle 6 jaren een Jaar Geschenk op St. Petri verschynende, by JAN WILLEMS en Vrouw tot Imo. November aanstaande in losse huure Meyer wyze gebruikt. Alles breder in de aangeslagene Settinge gespecificeert.

, De Beneficiaire Beschryving zynde uitgebragt over de Nalatenschap van Wylen HENRICUS SISSING, in de *Scheemda* ofte elders in de *Oldambten* gelegen, zo worden diens Crediteuren gewaarschuwt hunne Actien en Pretensien voor of uiterlyk op den 12 Augustus 1805 ter Secretary der *Beide Oldambten* te laten aantekenen.

, De Gerechtelyke Beschryving uitgebragt zynde over den Boedel van ALJE JANS te *Uithuister Meden*, zo worden deszelfs Creditoren gewaarschuwd, hunne Prætensien voor of op den 20 Augustus eerstkomende te laten aantekenen ter Secretarie der Jurisdictie van het Hunsingo Quartier te *Onderdendam*, of by 's Hoves Deurwaarder van het zelfde Quartier te *Groningen*.

, De Geregtelyke Beschryving zynde uitgebragt over den Boedel van ALJE JANS te *Uithuister Meden*, worden diens Creditoren gewaarschuwt hunne Prætensien te moeten laten aantekenen voor den 21 Aug. eerstkomende ter Secretary van 't Hunsingo Quartier, of by 's Hoves Deurwaarders van dat Quartier te *Groningen*.

, De Gerechtelyke Beschryvinge zynde uitgebragt over de Vaste Goederen van BEREND MARTENS en Vrouw op het 3de Tolhek by de Scheeve Til onder *Zuidbroek*, in de Jurisdictie der *Beide Oldambten* ofte elders geleegen, worden deszelfs Creditoren gewaarschouwd, hunne Pretensien voor den 15 July 1805, ter Stads Secretarie te laten aantekenen.

, De Gerechtelyke Beschryvinge zynde uitgebragt over de vaste Goederen van BEREND MARTENS, Tolmeester van het Medemer Tolhek, in de Jurisdictie der Beide Oldambten, ofte elders gelegen, zoo worden diens Crediteuren gewaarschouwd, hunne Prætensien voor of uiterlyk op den 22 July 1805, ter Secretary der beide Oldambten te laten aantekenen.

, De Gerechtelyke Beschryvinge zynde uitgebragt over de Vaste Goederen van W. A. SCHOKKENBROEK en Vrouw in deeze Stad of diens Tafel geleegen, worden deszelfs Creditoren gewaarschouwd, hunne Pretensien voor den 3 Augustus 1805 ter Stads Secretarie te laten aantekenen.

, Een iegelyk, welke iets te Prætenderen heeft van, of schuldig is aan de Nalatenschap van Wylen den Heer J. E. FRIESWYK en Mevrouw A. J. BERGHUYS in leven Echtelieden, wordt verzogt daar van ten spoedigsten opgave of betalinge te doen aan een van de Ondergetekende Executeurs Testamentairs.

Groningen den 1sten July 1805.

Mr. A. VAN PEER.
Mr. J. OFFERHAUS.

, Alle de geene, welke iets te pretenderen hebben van, of verschuldigt zyn aan, den Boedel van wylen J. HEMMES, in de Poele Straat, worden verzogt, om daar van spoedige opgaaf, of betaling te doen, aan

H. ROELFS by de Draaybrug.
Ps. LEISTMANN in Folt ringe Straat. } Als Voormonders over des Overledenes Kinderen.
C. T. WENNIGER te *Appingedam*.

Groningen den 4 July 1805. Ps. LEISTMANN.

, Die iets te Pretendeeren hebben of schuldig zyn aan de Boedel van Wylen JAN WILLEMS BOS overleden op de *Noorder Hogerbrugge* onder *Noordyk*, worden verzogt hier van ten eersten, ter voorkoming van schade opgave te doen aan G. KYFF of T. J. KEISER.

, A D V E R T E N T I E.

Daar de Post van SCHOOLMEESTER en VOORZANGER te *Grotegast*, binnen kort staat vergeeven te worden, zoo worden alle de geenen, die gelegen mogten zyn, om blyken van hunne bekwaamheden te geeven, en hunne gaven te laten hooren, verzogt en uitgenodigt; om zich op Donderdag den 18 July, des morgens om *negen uur* aldaar te vervoegen, mits van volledige getuigschriften wegens afgelegd examen en genoegzame bekwaamheid voorzien, en tevens in staat om attestatien van goed en zedelyk gedrag te vertoonen. Op last van het Plaatslyk Bestuur en Kerkvoogden.

JOHs. PHAFF, Secret.

, De Procureurs H. BROUWER en E. UILENBERGH in qlté, gedenken op Woensdag den 10 July 1805 's avonds te 6 uur, ten Huize van de Kastelein B. BRUINS aan de Groote Markt in de Toelast, publyk op Strykgelds Conditien te Verkoopen. I Een Kapitaale en zeer moderne HEEREN BEHUISINGE met een aangenaam Hofje ter zyden, zynde vry eigen Grond, staande en gelegen ten Noorden Martini Kerkhof op de hoek van Sant Walburgs straat, wordende door Mevrouw Wedw. Wylen den Heer en Mr. J. F. ABRESCH in eigendom bewoond. II. Een wel doortimmerde BEHUISINGE staande ten Noorden naast aan bovengenoemde, zo thans door de Heer SUTHERLAND en Vrouw in Huure bewoond, 's Jaars voor 140 gulden. Om beide op Imo. November 1805 te aanvaarden. Breder in de aangeslagene Billetten gespecificeert. Welke Behuizingen daags bevorens en op den dag van Verkoop 's namiddags van 2 tot 4 uuren door de gegadigde kunnen worden gezien.

, De Procureurs H. BROUWER en E. LEINENGA in qlté, gedenken op tyd en plaats nader te bepalen publiek te Verkopen: De BUITENPLAATS, *TOPPINGA* genaamd, met de daarby behorende Tuinen, Landen en annexen, buiten de Here Poort alhier, door Wylen den oud Raadsheer E. P. SMITH geposiideert geweest, breder naderhand te exprimeren; om op Imo. November aanstaande te aanvaarden

, De Procureurs J. VERSTEEGH en ZOON in qlté, gedenkt op Donderdag den 11 July 1805. 's avonds te 7 uuren, ten Huize van de Kastelein J. TIDDENS by de Koornbeurs, publyk by Strykgeld te Verkopen: Eene net doortimmerde BEHUIZINGE ten westen in de Heere straat, geschikt tot velerhande affaires, zo door de Weduwe RIKKERT KOENES in Eigendom word bewoond. Breder in de Billetten vermeld. Hier over kan twee-derde na 4½ proCto. blyven staan.

, Met Consent van de DROST der JURISDICTIE van het FIVELINGO QUARTIER, gedenkt de Weddeman A. J. BORST in qlté, op HEDEN den 9 July 1805. in het Logement DE WILDEMAN te *Delfzyl*, publiek by Stryk- en Opbotsgelden te Verkopen, 's avonds om 5 uur.

1. Een fraaye en wel bouwde BEHUIZINGE cum annexis, staande en gelegen in de Landstraat te *Delfzyl*.
2. Een grote en wel aangelegde TUIN mede aldaar, by het Commandement gelegen
3. Een beste BANK in de KERK, mede aldaar, alles door Wylen de Weduwe P. VOS in Eigendom geposiideert geweest.

, Met Consent van den DROST der JURISDICTIE van het HUNSINGO QUARTIER, gedenken de E. JACOB JANS OLDAMSTER, met de meerderjarige Zoon, benevens Voorstanders, op Stryk- en Opbotsgelds Conditien te Verkoopen: Hunne BOEREN PLAATSE, het *BRANDENBORG* genaamt, met de VASTE BEKLEMMINGE van 60 Jukken best Groen en Bouwland, doende tot een vaste huure 120 guld., staande en gelegen onder *Rasquert* Deze Verkopinge zal geschieden op Vrydag den 12 July 1805. 's avonds om 7 uren, ten Huize van F. FABER tot *Rasquert*.

, NB. NB. Eene Neringryke WEVERY, met zyne Capitale BEHUIZINGE, SCHUUR en TUIN, als mede een groot APPELHOF met fyne Vrugtdragende Bomen; de Wevery is voorzien met 4 Vyfschagt Stellen en 5 Linnen Stellen, met alle zyne Gereedschappen, te Huur of te Koop, om direct aantevaarden. Den Koper kan de bedongene Kooppenningen er by provisie over houden na behoorlyke Intrest, staande en gelegen tot *Winschoot* in de Wevershorn. Addres by W. R. BROERSEMA tot *Winschoot*.

, Met Consent van den DROST van het HUNSINGO QUARTIER, zal er op Woensdag den 10 July 1805 en volgende dagen, aan de Plaatze van NANJE HARKES, Wedw. *Arnoldus Derks*, overleden tot *Rottum*, by Uitmyninge worden Verkogt: Velderhande HUISGERADEN, en BOEREN GEREEDSCHAPPEN, verders 40 BEESTEN, 8 PAARDEN, 50 SCHAPEN, 2 ZWYNEN, nog de WINTER en ZOMERBOUT, als 3 Grazen WEIT en ROGGE, 26½ Grazen HAVER, (zynde goed van Gewas.) en 21½ Grazen TOPGRAS, 60 a 65 Grazen ETGROEN en NAWEIDE tot Novemb. 1805. de eerste dag zal de levendige Have worden Verkogt.

, Met Consent van de DROST van het HUNSINGO QUARTIER, gedenkt de E. EISSE ISEBRANDS en Consorten te laten Verkopen: Een deftige BOEREN PLAATS, bestaande in een Binnenhuis en Karnhuis, met een Vriesse Schuur, met een BEKLEMMING van 60 Grazen Kostelyk Groen en Bouwland, met diens KWELDER. Deze Verkoping zal gehonden worden op Vrydag den 19 July 1805 in het Oude Regthuis op de *Uithuister Meden*.

, De Secretaris H. CANNEGIETER zal op Vrydag den 19 July, ten Huize van de Koopman J. J. DE GRAAFF op de *Vrouwezomerzyl* by *Grou* in *Friesland*, by veiling Verkopen: 10 Ladingen Zwols EIKEN HOUT van diverse zoorten. 100 stuks EYKEN BALKEN van 26 tot 70 voeten. 100 stuks EYKEN KLOSSEN. 20 stuks GREINEN en DENNEN BALKEN van 62 tot 95 voeten. 2 Ladingen KROMHOUT bestaande in Knies en Zetters. 200 stuks SPARBOMEN van 10 tot 14 duim, van diverse lengten. 30 stuks extra mooy en zwaar BEUKEN HOUT tot 30 duim kant.

, Uit de hand te Koop: Een vermakelyk HOF met veele fyne Vrugtdragende Boomen, en Steenen Zomerhuis met veel Commoditeiten, buiten de Heere Poort in de kleine Brandenburger Steeg, om voort te aanvaarden. Te bevragen by A. VAN HULZEN in de Pelster straat.

, Een zeer plaisante TUIN waarin veele fyne Vrugtdragende Bomen, met een Steenen Zomerhuis, dito Stookkeuken, en meerdere Commoditeiten, hebbende een zeer aangenaam uitzigt over de Weidelanden na de Trekweg buiten het Klein Poortje, uit de hand te Koop. Te bevragen by de Drukker dezes.

, Op een aangename en wel gelegene Plaats niet verre van *Groningen*, word te Koop gepresenteert: Een HEEREN BEHUIZINGE, met een fraaye TUIN en APPELHOF, en nog een stuk LAND daar agter, wie hier van gading maakt kan onderrigt bekomen by den Drukker dezes. De Brieven Franco.

, Op Maandag den 29 July 1805 en volgende dagen, zal er aan de Pastorie te *Zuidbroek* worden Verkogt: Eene groote Verzameling NEDERDUITSCHE BOEKEN, onder welken verscheiden kostbare Werken uitmunten, byzonder in de *Godgeleerdheid*, *Kerk en Wereldlyke Historie*, *Wysbegeerte enz.*, uitmakende een gedeelte der Bibliotheek, nagelaten door Wylen den Wel-Eerw Heer G. A. ABBRING, laatst Predikant te *Zuidbroek* en *Muntendam*. Waar van de Catalogus te bekomen is te Groningen by R. J. SCHIERBEEK, en te Zuidbroek en omliggende Plaatzen, by de voornaamste Kasteleins voor 1 st. aan de Armen.

, De Ondergetekende eenige uuren van den dag vry hebbende, bied zig aan tot het Schryven van geheime Zaken, het zy voor Heren Docters of voor Particulieren, belovende in alles een accuratesse en secretesse, recommandeert zig in derzelver attentie. G. BOTERHOVEN, woont in de Kyk in 't jat straat naast 't witte Huis.

, GERRET DE ZWAGER & ZOONEN, Meesters in Franse en Engelse Stoelen te *Leyden*, zal den 16 en 17 July, in Persoon te *Groningen* zyn, met alle zoorten van STOELE TEKENINGE, na de nieuwste en thans meeste smaak, adres in 't Logement *de Nieuwe Munster*.

, Een KOEKEBAKKERS KNEGT, die wat by die Affaires is geweest, kan aanstonds Werk bekomen, by P. F. DE VRIES, by de Amelands Pyp te *Leeuwarden*, mits van een goed gedrag; verzoeke *Brieven Franco*.

, De Boekverkoper R. J. SCHIERBEEK heeft ontvangen, een assortiment fraaye en ryk vergulde SCHILDERY RAMEN in onderscheiden groote, welke by hem tot goedkope pryzen te bekomen zyn, als ook extra fraay PAPIER, tot het maken van Bloemen in alle couleuren.

, De Boekverkoper J. OOMKENS te *Groningen*, is voornemens eerlang, vertaald in het Nederduitsch, uittegeven: J. H. JUNG *der Christliche Menschenfreund in Erzählungen fur Burger und Bauern*: waar van het origineel Exemplaar, aan Burgemeesteren en Raad dezer Stad is vertoond.

Te Groningen by A. St. HOITSEMA, Drukker der Groninger Courant in de Oude Boteringe Straat